

ΜΙΑ «άλλη αντιπολίτευση» θ' ασκήσει το ΠΑΣΟΚ ως τις εκλογές, όπως παρατηρεί ο κ. Α. Παπανδρέου στη συνέντευξη, που έδωσε στα «ΝΕΑ».

Δηλώνει ότι ο αντιπολιτευτικός λόγος του ΠΑΣΟΚ βρίσκεται τώρα σε άλλο δρόμο: στη Βουλή θ' ακούγεται η θέση του ΠΑΣΟΚ. Εκτός Βουλής θα υπάρξει μια εκτεταμένη επιχείρηση ενημέρωσης, με διανομή υλικού από σπίτι σε σπίτι. Και θα υπάρχει η συμπαράσταση του ΠΑΣΟΚ στους κοινωνικούς αγώνες, παρατηρεί ο κ. Α. Παπανδρέου: «Είναι η ώρα των κοινωνικών αγώνων», για να τονίσει: «Έχουμε την ευθύνη, χωρίς να κατελώνουμε τις κοινωνικές εκδηλώσεις κι εκρήξεις, να δίνουμε συμπαράσταση και προοπτική».

Εξηγεί γιατί δεν πέρασε η πολιτική των συναινετικών διαδικασιών: «Η τερατώδης μορφή της Ν.Δ. όπως αποκαλύπτεται στην καθημερινή πράξη για τον τόπο μας, για τη χώρα μας, για το έθνος μας, δεν δίνει περιθώρια για άλλη αντιπολίτευση, από αντιπολίτευση σκληρή, σκληρότατη κι εποικοδομητική μόνο σε μια διάσταση: στην παρουσίαση των προγραμματικών θέσεων ή των κατευθυντηρίων γραμμών που θ' ακολουθήσει το ΠΑΣΟΚ όταν γίνει κυβέρνηση».

Η «άλλη αντιπολίτευση» δηλώνεται κι από τις επιθετικές αναφορές που κάνει στην κυβέρνηση ο κ. Α. Παπανδρέου. Για τα μέτρα της και για την πολιτική συμπεριφορά της τη χαρακτηρίζει «ταξική», «κομματική», «ανίκανη», «ανάλητη» και την κατηγορεί ότι «κινείται απρογραμμάτιστα», ότι «καδιαφορεί για την τύχη του απλού πολίτη», ότι υπηρετεί τα συμφέροντα μιας οικονομικής ολιγαρχίας κι ότι δημιουργεί μια «υποτάξη» στη διάρθρωση της ελληνικής κοινωνίας.

Σχολιάζει επίσης την κρίση που υπάρχει στη Ν.Δ. «Βρίσκονται σε αδιέξοδο» λέει για τα στελέχη της που διαφοροποιήθηκαν στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Όμως παρατηρεί: «Διστάζουν στο δωμάτιο της πολιτικής καριέρας, να ρίξουν τη σημερινή κυβέρνηση». Και διαπιστώνει «έλλειψη θάρρους» στην τελική επιλογή τους με την ψήφιση των μέτρων, που δεν εγκρίνουν. Διαβλέπει μια κίνηση να παρουσιαστεί «μια άλλη όψη της Δεξιάς», αλλά αμφισβητεί «αν θα δει καλές μέρες ως κόμμα η Ν.Δ. στο μέλλον».

Πιστεύει ότι το ΠΑΣΟΚ θα περάσει το μήνυμά του στο λαό «με το διάλογο και την πληροφόρηση», για τις θέσεις, τις προτάσεις του ΠΑΣΟΚ και για τον τύπο της κυβέρνησης, που αυτό επαγγέλλεται. Άμεσος (και προφανής) στόχος του αντιπολιτευτικού αγώνα του είναι: «Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να περάσει στο λαό (στο μέτρο που δεν έχει περάσει) ότι είναι πράγματι σε θέση να κυβερνήσει».

Με τη δεβαιότητα ότι θα περάσει (και πάλι) από την αντιπολίτευση στην κυβέρνηση παρουσιάζει και τις προγραμματικές θέσεις του.

Αλλά εκφράζει και την άποψή του για τις συνεργασίες: «Το ΠΑΣΟΚ θα είναι αυτοδύναμο, αλλά θα πρέπει να επιδιώξει μια πλατύτερη κοινοβουλευτική βάση».

Ο Α.Γ. Παπανδρέου μιλάει για την «άλλη αντιπολίτευση»

«Είμαστε 10-15% μπροστά από τη Νέα Δημοκρατία»

ΜΕΣΑ ΚΙ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ

ΕΡ.: Εσείς εξαγγείλατε τη νέα τακτική του ΠΑΣΟΚ έναντι της κυβέρνησης. Είπατε ότι θα κάνετε σκληρή, αλλά υπεύθυνη αντιπολίτευση. Αυτό πώς αναλύεται; Ποια θα είναι τα επόμενα θέματα του ΠΑΣΟΚ και πώς διαγράφεται από 'δώ και πέρα ο αντιπολιτευτικός λόγος του;

ΑΠ.: Ο αντιπολιτευτικός λόγος του ΠΑΣΟΚ, πρέπει να έχει οπωσδήποτε τα εξής στοιχεία:

Πρώτον είναι ο ρόλος του στη Βουλή. Εκεί πρέπει να δίνει το «παρών» δυναμικά, μαχητικά και να επιτίθεται όχι μόνο συναισθηματικά, αλλά και με αποδεικτικά στοιχεία, με τεκμηρίωση πάνω στο πλέγμα αυτών των νόμων, το θεσμικό πλαίσιο αυταρχισμού και κοινωνικής αδικίας που εμφανίζει καθημερινά η κυβέρνηση στη Βουλή. Είναι επίθεση, αλλά με θεμελίωση, με τεκμηρίωση και ταυτόχρονα, όπου δει, με τη δική του εναλλακτική πρόταση. Όχι ως διάλογο με την κυβέρνηση, γιατί διάλογος με την κυβέρνηση αυτή δεν γίνεται. Αλλά ως δήμα προς το λαό, προς τον Τύπο, τα μαζικά μέσα ενημέρωσης και το λαό. Πρέπει να ακούγεται και η θέση του ΠΑΣΟΚ.

Εκτός Βουλής, πρέπει να αντιμετωπίσουμε επιτυχώς το θέμα ενημέρωσης του λαού, το οποίο μπορεί να γίνει και με ομιλίες και με συγκεντρώσεις και με συνεντεύξεις Τύπου και με διανομή υλικού σπίτι-σπίτι. Το λέω αυτό το τελευταίο, διότι πρέπει να πω ότι τα μαζικά μέσα ενημέρωσης, δεν κάνουν γενική κρίση, υπάρχουν εξαιρετικές καθ' όλα περιπτώσεις και στον Τύπο και στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση, που δεν παραμορφώνουν τις θέσεις μας και δεν τις απωθούν τελειώς στα προγράμματα ειδήσεων, αλλά πρέπει να πω ότι μια μερίδα του Τύπου και τηλεοπτικών καναλιών, παραμορφώνει, ή δεν παρουσιάζει. Το δεν παρουσιάζει είναι δικαίωμά τους. Με πειράζει, αλλά είναι δικαίωμά τους. Το παραμορφώνει, με πειράζει ιδιαίτερα. Δεν θα ονομάσω, αλλά αυτό γίνεται και είμαστε επομένως αναγκασμένοι να κάνουμε στο μέτρο του δυνατού, τη δική μας ενημέρωση.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Και εκείνο που θα πω είναι το εξής: Είναι η ώρα των κοινωνικών αγώνων. Διότι η ελληνική

κοινωνία ανθίσταται στον στραγγαλισμό της και την περιθωριοποίησή της. Και αυτοί οι κοινωνικοί αγώνες, οι συνδικαλιστικοί αγώνες, μπορούν πλέον να ικανοποιηθούν, κι έχει γίνει συνείδηση αυτό, μόνο με την πολιτική αλλαγή. Δεν είναι δυνατόν να γίνουν οιοσδήποτε αλλαγές από την κυβέρνηση που σήμερα κυβερνά και αποφεύγει διάλογο και είναι «αποφασίζουμε και διατάζουμε» σε δικτατορική μορφή.

Πρέπει εμείς, αυτά τα κινήματα να τα εκφρά-

Συνέντευξη στον
ΓΙΑΝΝΗ ΦΑΤΣΗ

σουμε πολιτικά. Δεν σημαίνει ότι δεχόμαστε όλες τις προτάσεις τους. Αυτό θα ξεκαθαρίσει στο τραπέζι που θα συζητήσουμε για την κοινωνική συμφωνία. Αλλά έχουμε την ευθύνη χωρίς να κατελώνουμε τις κοινωνικές εκδηλώσεις και εκρήξεις, να τους δίνουμε συμπαράσταση και προοπτική. Στο μέτρο του δυνατού πολιτικοποιούνται και ανοίγουν το δρόμο, για την άλλη Ελλάδα, την Ελλάδα μετά την αλλαγή που πιστεύω σχεδόν ολόκληρος ο λαός, την έχει επιθυμήσει.

Θέλω να το τονίσω αυτό. Εδώ, σε αυτές τις εκδηλώσεις, τις κοινωνικές εκρήξεις, μπορεί να υπάρξουν μεμονωμένα επεισόδια βίας. Αυτά, τα καταδικάζουμε όχι μόνο εμείς, αλλά και οι ίδιοι οι συνδικαλιστές και οι οργανωτές των εκδηλώσεων. Αλλά δεν πρέπει να ξεχνούμε πρώτον ότι υπάρχουν «βαλτοί» που ξεπερνούν την περιφρούρηση, με στόχο να δυσφημήσουν την εκδήλωση. Την ευθύνη και γι' αυτές τις πράξεις την έχει η κυβέρνηση, διότι έχει οδηγήσει το λαό στο πεζοδρόμιο, για να διεκδικήσει την περηφάνιά του και την επιδίωξή του.

ΟΛΟΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ

ΕΡ.: Πιστεύετε ότι θα έχουμε ένταση της κοινωνικής αναταραχής και θεωρείτε ότι η ελληνική κοινωνία είναι μια πυρακτωμένη μάζα που θα προβάλλει εντονότερα τη βούλησή της;

ΑΠ.: Ναι. Ως την ώρα που θα φύγει η Νέα Δημοκρατία από την κυβέρνηση - όχι απλώς ο

κ. Μητσotάκης, είναι όλοι συνυπεύθυνοι. Κι ο λαός τώρα λέει «ο λαός δεν ξεχνά τι σημαίνει Δεξιά». Μια φορά που ξέχασε, ψάχνει για δουλειά». Είναι υπεύθυνοι επομένως όλοι και για τα γεγονότα βίας τα οποία είναι δυστυχώς περιπου αναπόφευκτες εξελίξεις πολλές φορές, είτε από ανεύθυνα στοιχεία είτε από βαλτούς, είτε από ανθρώπους που ξεπερνούν την αντοχή τους, τόν έλεγχό τους.

Για σκέψου να δρεθείς, απότομα μια οικογένεια τεσσάρων ατόμων χωρίς μισθό, χωρίς δουλειά και χωρίς προοπτική. Πώς αισθάνεσαι; Και τι κάνεις; Και πού πας να βρεις το δικιο σου; Ποιος είναι υπεύθυνος γι' αυτά; Είναι η ανάλητη κυβέρνηση και όλοι εκείνοι που τη στηρίζουν. Να τελειώνει το παιχνίδι των λεπτών διακρίσεων. Αν έχουν το κουράγιο, ας τη ρίξουν. Αν δεν το έχουν, να κάτσουν σπίτι τους.

ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΩΞΕΙΣ

ΕΡ.: Έχουμε έναν μαυροπίνακα των τιμών και των διώξεων. Η αποτίμηση αυτού του φαινομένου ποια είναι;

ΑΠ.: Οι τιμές ανεβαίνουν, καλπάζουν και γι' αυτό σας είπα νωρίτερα, ότι το πραγματικό εισόδημα των πλατιών μαζών, έχει υποστεί τουλάχιστον 30% με 35% συρρίκνωση και αυτό είναι το ένα σκηνικό. Παράλληλα προς το σκηνικό αυτό, έχουμε το κύμα των διώξεων.

Διώξεις τώρα υπάρχουν και ποινικές και διοικητικές. Παίρνουν πάρα πολύ συστηματική μορφή. Πέραν του ότι πράγματι έχουν επιτελεία, παρακολουθούν τους φακέλους όχι μόνο του προσώπου του κυρίου προστάτη οικογενείας, ο οποίος πρέπει να απολυθεί, να μετατεθεί ή να μεταταχθεί, αλλά επίσης έχουν φάκελο και για τα μέλη της οικογενείας. Και όπου είναι δυνατόν, αν κάποιος δεν είναι «ημέτερος», ο μέν άνδρας στέλνεται στον Έβρο, η δε γυναίκα μπορεί να σταλεί στην Κρήτη, έτσι ώστε να διαλυθεί και η οικογένεια ακόμα. Αυτό σε τεράστια κλίμακα. Δεν είναι μεμονωμένα γεγονότα. Είναι το ανελέητο κυνήγι, εκείνου που δεν έχει γονατίσει, των μη «ημέτερων». Και αντίστοιχα πλουσιοπάροχη, ευνοϊκή, χαριστική μεταχείριση όλων των «ημέτερων». Είναι το πιο δρώμικο κράτος, ανήθικο κομματικό κράτος που έχει περάσει από τον τόπο.

ΝΕΑ ΜΕΤΩΠΑ

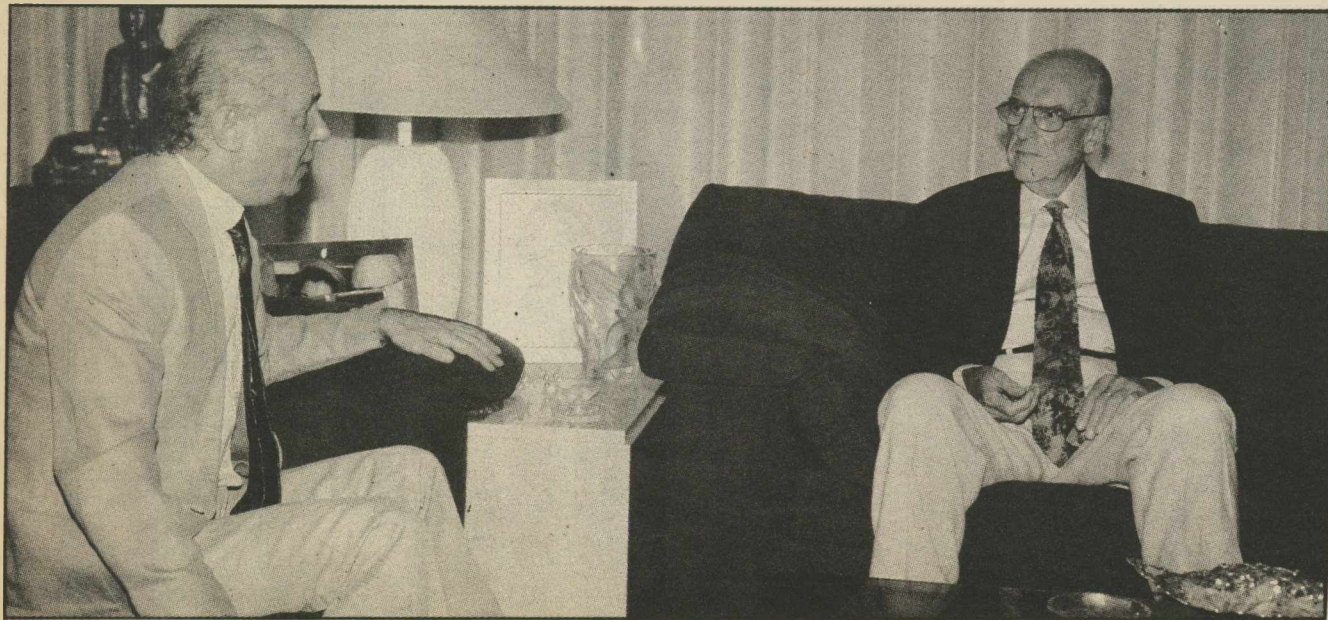
ΕΡ.: Σε ποιους άλλους τομείς κ. πρόεδρε δεν τα πήγε καλά η κυβέρνηση; Και γιατί ανοίγει νέα μέτωπα διάρκως;

ΑΠ.: Κάποιος είπε στον Μητσotάκη, ότι αν τα βγάλεις όλα αυτά το καλοκαίρι, ύστερα θα έχεις γαλήνη και ηρεμία. Την ηρεμία ενός νεκρού, φαντάζομαι! Αλλά επειδή ο ελληνικός λαός έχει δυνάμεις, θα έχει την μνήμη του λαού και μετά

«Είναι η ώρα

των κοινωνικών αγώνων»

που θα ασκήσει το ΠΑΣΟΚ ως τις εκλογές

Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να περάσει το μήνυμα στο λαό, ότι είναι πράγματι σε θέση να κυβερνήσει. Αυτό επισημαίνει ο Ανδρέας Παπανδρέου στη συνέντευξη που έδωσε στον Γιάννη Φάτση (φωτογραφία: Αντώνης Παπαντωνίου)

τον Σεπτέμβρη και μετά τον Οκτώβρη.

Η μόνη διέξοδος του, θα είναι οι εκλογές, η μόνη ουσιαστική διέξοδος του.

ΜΕΓΑΛΗ ΦΟΥΡΤΟΥΝΑ

ΕΡ.: Ήθελα εδώ, να αξιολογήσετε τη δική του εκτίμηση, ότι η κυβέρνηση θα περάσει τον κάδο. Θα τον περάσει ή θα έχουμε καραδοτακίσματα;

ΑΠ.: Το «καροδοτακίσματα» είναι σωστό. Δεν περνιέται αυτός ο κάδος, είναι πολύ μεγάλος. Μεγάλη η φουρτούνα. Και για να έχει κανείς την πλήρη εικόνα του αυταρχικού ημιολοκληρωτικού κράτους το οποίο λειτουργεί στην Ελλάδα, πρέπει να πούμε ότι δεν έχουμε μόνο τα ΜΑΤ και την Αστυνομία, αλλά έχουμε τις γνωστές και επανειλημμένες και καθ' όλα εμφανείς παρεμβάσεις της στη Δικαιοσύνη. Ασφαλώς δεν λέμε ότι όλοι οι δικαστές υπόκεινται και αποδέχονται αυτή την πίεση, αλλά είναι δέβαιο ότι έχει κατορθώσει στο χρόνο παραμονής στην εξουσία, να διαμορφώσει μια τέτοια κατάσταση, ώστε να έχει και αυτή ως όπλο διώξεως αντιπάλων ή μη «ημετέρων».

Μια δημοκρατία, για να δικαιούται τον τίτλο «Δημοκρατία», πρέπει να έχει μια γνήσια, ανεξάρτητη Δικαιοσύνη, να έχει πλήρη διάκριση των εξουσιών. Ούτε η Δικαιοσύνη να επεμβαίνει στα καθήκοντα της Εκτελεστικής Εξουσίας ή του Νομοθετικού Σώματος ούτε και η Εκτελεστική Εξουσία να επεμβαίνει στα εσωτερικά της Δικαιοσύνης ή να καθοδηγεί τη Δικαιοσύνη, να έχει τη Δικαιοσύνη διατεταγμένη, προς εξυπηρέτηση κομματικών ή άλλων στόχων της.

Για μένα, το κριτήριο της δημοκρατικότητας μιας χώρας, είναι περισσότερο αυτό. Παρά ακόμα θα έλεγα και η ψήφος ακόμα, η ύπαρξη της ψήφου. Δηλαδή, το κρίσιμο θέμα «λαϊκή κυριαρχία» και η ψήφος, αλλά σε πολλές χώρες υπάρχουν ψηφοφορίες και εκλέγονται έτσι κι αλλιώς κάποιοι, που δεν είναι χώρες δημοκρατικές. Σε κάθε χώρα πρέπει να κοιτάξει κανείς την Αστυνομία της, τα μέσα καταστολής, πώς φέρονται απέναντι στον πολίτη και να κοιτάξει και τη Δικαιοσύνη πώς απονέμεται.

Αυτά είναι τα κριτήρια τα βασικά ενός δημοκρατικού πολιτεύματος.

ΟΧΙ ΕΚΤΡΟΠΗ

ΕΡ.: Εκφράζονται φόβοι για εκτροπή του πολιτεύματος. Συμμερίζεστε αυτή την άποψη;

ΑΠ.: Δεν τη συμμερίζομαι και δεν τη συμμερίζομαι διότι πρόσφατη ήταν για μας τουλάχιστον και ιστορικά πολύ πρόσφατη, η εμπειρία της δικτατορίας των Συνταγματαρχών, με επιπτώσεις τεράστιες για το έθνος μας. Νομίζω είναι

πάρα πολύ δύσκολο να υπάρξουν έστω και συντηρητικοί, Δεξιοί, φιλοκυβερνητικοί αξιωματικοί, οι οποίοι θα τολμούσαν να αντιπαράχθουν σε έναν λαό αποφασισμένο, δυναμικό, που ξέρει τι θέλει και που ξέρει πώς να παλέψει και ξέρουν την τύχη που είχαν οι συνταγματάρχες...

Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΗ Ν.Δ.

ΕΡ.: Σοβεί μια κρίση μέσα στο στρατόπεδο της Νέας Δημοκρατίας κ. πρόεδρε, ιδιαίτερα αυτές τις μέρες. Οι διαφοροποιήσεις κορυφαίων στελεχών της, έναντι της κυβερνητικής πολιτικής, εκδηλώθηκαν δημόσια. Εσείς, πώς αξιολογείτε τις συνθήκες της κρίσης και την εξέλιξή της;

ΑΠ.: Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η Δεξιά, η οποία ονομάζεται σήμερα Νέα Δημοκρατία, έχει διαμορφώσει το προφίλ της. Είναι της πιο σκληρής συντηρητικής Δεξιάς απόκλισης αυτο το προφίλ που έχει διαμορφωθεί. Αυτή είναι η εικόνα της. Ξέρει ότι με τα μέτρα τα οποία έχει πάρει, με το αλαλούμ, την ασυνέπεια, την έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας, τον αυταρχισμό, τον κομματισμό, με την προσπάθεια να αλλάξει την κοινωνική δομή εις βάρος των πλατιών λαϊκών μαζών, δεν μπορεί να κερδίσει τις επόμενες εκλογές, όποτε κι αν είναι αυτές. Το ξέρει και προετοιμάζει, η παράταξη, μερικές προσωπικές, ηττες, για να δώσουν μια άλλη όψη της Δεξιάς, να αποσείσουν στο μέτρο του δυνατού τις ευθύνες τους για τα μέχρι τώρα συμβάντα και να δώσουν την εντύπωση επίσης στον κόσμο ότι κινούμενοι προς άλλα πολιτικοίδεολογικά «πιστεύω», θα προσφέρουν ένα άλλο πρόσωπο στο λαό μας, την καλή Δεξιά, την κοινωνική Δεξιά, την εκσυγχρονιστική Δεξιά.

Αυτή ακριβώς η κίνηση εκφράζεται από τους κυρίους οι οποίοι έγραψαν την επιστολή στον κ. Μητσοτάκη κι όχι μόνο απ' αυτούς. Υπάρχουν και άλλοι που επιθυμούν να διαφοροποιηθούν, ενώ ταυτόχρονα στηρίζουν, διότι δεν θέλουν να επωμιστούν για την παράταξη την ευθύνη της ανατροπής της. Βρίσκονται σε ένα αδιέξοδο. Το παιχνίδι είναι αρνητικό γι' αυτούς. Δείχνει ότι ξέρουν ποιο είναι το σωστό για τη χώρα, για το λαό, για το έθνος – αυτό θέλουν να δείξουν – κι όμως διστάζουν, στο δωμά της

πολιτικής τους καριέρας, να ρίξουν τη σημερινή κυβέρνηση.

Στην έλλειψη αυτή θάρρους διαγράφονται όλες οι λεγόμενες διαφορές, οι οποίες στην πράξη δεν είναι διαφορές, διότι η ψήφος σου καθορίζει τελικά ποιος είσαι και οι ψήφοι τους στηρίζαν, στηρίζουν και μπορεί να στηρίζουν την ετοιμόρροπη κυβέρνηση των 152 βουλευτών, ένας εκ των οποίων εκλάπη από την Κέρκυρα και ο άλλος, ο οποίος έφυγε από το κόμμα στο οποίο ανήκει για να προστεθεί στις τάξεις της Νέας Δημοκρατίας.

Είναι μια προσπάθεια διάσωσης, μείωσης του κόστους, του τεράστιου κόστους το οποίο θα αντιμετώπισουν για την παράταξη τους. Αμφισβητώ αν θα δει καλές μέρες ως κόμμα η Νέα Δημοκρατία στο μέλλον.

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΠΑΣΟΚ

ΕΡ.: Εντός των τειχών του ΠΑΣΟΚ υπάρχει τώρα ένα κλίμα γαλήνης. Η ομοφωνία που υπήρξε στην Κεντρική Επιτροπή είναι ένα δείγμα αυτού του φαινομένου. Θεωρείτε ότι το ΠΑΣΟΚ διανύει μια νέα φάση;

ΑΠ.: Νομίζω ότι στο ΠΑΣΟΚ, καλοπροαίρετα θέλω να πιστεύω (μπορεί και καμιά φορά όχι καλοπροαίρετα) μπορεί να υπήρχαν και υπήρχαν τάσεις για μια άλλης μορφής αντιπολίτευση, πιο «εποικοδομητικής» μέσα στο Κοινοβούλιο, πιθανώς και συναινετικής σχετικά με τα μεγάλα εθνικά θέματα. Αυτές οι ανησυχίες, όπου έχουμε, με τα μεγάλα εθνικά θέματα, να υπάρξει μια εθνική στρατηγική, είναι κατανοητές. Εγώ προσωπικά δεν πίστεψα και δεν πιστεύω ότι είναι δυνατόν με μια κυβέρνηση σαν αυτή, να διαμορφώσει εθνική στρατηγική, κοινή στρατηγική, διότι αν το κάνεις, απλώς θα γίνεις συνυπεύθυνος για την καταστροφή της Ελλάδας.

Χρησιμοποιώ τη λέξη «καταστροφή» όχι τυχαία. Κάτω από τις συνθήκες αυτές, πράγματι οι ιδέες για μια ήπια αντιπολίτευση, για συναινετικές, όπου δει, διαδικασίες έχουν εξατμιστεί, δεν υπάρχουν. Η τερατώδης μορφή της Νέας Δημοκρατίας, όπως αποκαλύπτεται στην καθημερινή πράξη για τον τόπο μας, για τη χώρα μας, για το έθνος μας, δεν δίνει περιθώρια για άλλη αντιπολίτευση, από αντιπολίτευση σκληρή, σκληρότατη με μια παράλληλη διάσταση: την παρουσίαση των προγραμματικών θέ-

σεων ή των κατευθυντήριων γραμμών που θα ακολουθήσει το ΠΑΣΟΚ όταν θα γίνει κυβέρνηση.

ΜΕΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΕΡ.: Πώς θα επιτευχθεί η προσέλευση ψηφοφόρων στο ΠΑΣΟΚ και από ποιους χώρους; Και πώς θα αρθεί η δυσπιστία του εκλογικού σώματος, που είχε εκδηλωθεί σε προηγούμενες εκλογικές αναμετρήσεις προς το ΠΑΣΟΚ; Τι θα κάνετε προς αυτή την κατεύθυνση κ. πρόεδρε;

ΑΠ.: Πρώτον, χωρίς να θέλω να εφησυχάσω, αν επιτρέπεται εφησυχασμός, η 5η Απρίλη, έστειλε ένα τεράστιο μήνυμα. Το μήνυμα είναι αύξηση 33%.

ΕΡ.: Αυτό πού οφείλεται;

ΑΠ.: Οφείλεται σε πολλά πράγματα. Σε μια απλή σύγκριση του πώς διαβιούν σήμερα και πώς ζούσαν την δετία του ΠΑΣΟΚ. Είναι νωπές οι αναμνήσεις και οι συγκρίσεις εύκολες και είναι κόλαση αυτό που ζούμε, είναι κόλαση. Δεν είναι παράδοξο, γι' αυτό και μόνο το λόγο, να υπάρξει κάποια σημαντική εισροή στις τάξεις μας, αλλά ασφαλώς δεν μπορεί αυτό να είναι ο κύριος λόγος, και εν πάση περιπτώσει, ακόμα κι αν είναι, δεν είναι ικανοποιητικό για μας, να είναι μόνο αυτός ο λόγος.

Εκείνο που έχει σημασία είναι να πιστέψει ο κόσμος επίσης ότι είμαστε σε θέση σήμερα, όπως έχουν σήμερα τα πράγματα, να χαράξουμε μια άλλη πορεία που να εξυπηρετεί γνήσια τα λαϊκά συμφέροντα, την ανάπτυξη της οικονομίας μας, τα κυριαρχικά εθνικά μας δικαιώματα. Και αυτό μπορεί να γίνει μόνο με το διάλογο, την πληροφόρηση, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Και αυτό θα μας δώσει την ευκαιρία να πλησιάσουμε το λαό και να κάνουμε διάλογο μαζί του, πάνω στις θέσεις μας, τις προτάσεις μας, πάνω στον τύπο κυβέρνησης που θα έχουμε. Με αυτό τον τρόπο θα εδραιώσουμε την αξιοπιστία μας, η οποία, περιέργως, δεν κλονίστηκε, παρά τις τεράστιες και άνομες προσπάθειες που έγιναν από το καλοκαίρι του '89 και ύστερα – και πολύ

νωρίτερα – για να μειώσουν τη λαϊκή βάση του ΠΑΣΟΚ. Ήξεραν ότι μας πολεμούσαν οι αντίπαλοί μας με άνομα μέσα. Εκείνο που δεν ήξεραν ακόμα, είναι τι επρόκειτο να του φέρουν στον τόπο αυτό. Και έτσι πιστεύω ότι το ΠΑΣΟΚ, και πρέπει να το περάσει στο λαό στο μέτρο που δεν έχει περάσει, είναι πράγματι σε θέση να κυβερνήσει. Να κυβερνήσει στα πλαίσια μιας πλατιάς συναίνεσης από το λαό και τους φορείς του και να θάψει τη χώρα από τα αδιέξοδα, τα οποία ομολογώ είναι τεράστια. Και δεν θα ήθελα εδώ να δώσω την εντύπωση του μάγον, ότι υπάρχει κάποια μαγεία και θα κάνουμε κάποιο θαύμα και αμέσως το αδιέξοδο εξηφανισθή.

Θα χρειαστεί να στραφούμε στο έργο της εσωτερικής ανασυγκρότησης με τη συμπαράσταση της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού, όπως θα χρειαστεί να ανορθώσουμε το κύρος το διεθνές της χώρας μας, το οποίο έχει τρωθεί κατά κρίσιμο τρόπο.

ΕΡ.: Υπάρχει στα χέρια σας ένα δείγμα, ένα γκάλοπ που να δείχνει τις σημερινές προτιμήσεις του εκλογικού σώματος;

ΑΠ.: Δημοσιεύονται και είναι γνωστά. Είναι δέβαιο ότι μας χωρίζει μεγάλη απόσταση από τη Νέα Δημοκρατία.

ΕΡ.: Με τι νούμερα εκφράζεται;

ΑΠ.: Εγώ θα έλεγα ένα 10-15%.

ΕΡ.: Πόσο ειλικρινής εκατέρωθεν είναι η διάθεση για συνεργασία ΠΑΣΟΚ - Συνασπισμού;

ΑΠ.: Κοίταξε, εγώ έχω τη θέση ότι μετά τις εκλογές το ΠΑΣΟΚ θα είναι οπωσδήποτε αυτοδύναμο, θα πρέπει να επιστήσει μια πλατύτερη κοινοβουλευτική βάση, γιατί το έργο που θα έχουμε θα είναι τεράστιο και θα είναι χρήσιμο στο μέτρο του δυνατού να υπάρξει μια εθνική στρατηγική. Αυτό θα το επιδιώξουμε. Τι μορφή θα πάρει, θα εξαρτηθεί από τα τότε δεδομένα, από τη σύνθεση...

ΑΥΡΙΟ:
Τα εθνικά θέματα και τα σενάρια στα Βαλκάνια

«Οι θέσεις του ΠΑΣΟΚ

από σπίτι σε σπίτι»